

C/2024/884

6.2.2024

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — En justeret pakke for den næste generation af egne indtægter

(COM(2023) 330 final)

og ændret forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse (EU, Euratom) 2020/2053 om ordningen for Den Europæiske Unions egne indtægter

(COM(2023) 331 final/2 — 2021/0430 (CNS))

(C/2024/884)

Ordfører: **Katrīna ZARIŅA**

Medordfører: **Philip VON BROCKDORFF**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 18.7.2023 Rådet for den Europæiske Union, 19.7.2023
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed
Vedtaget i sektionen	5.10.2023
Vedtaget på plenarforsamlingen	25.10.2023
Plenarforsamling nr.	582
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	169/04/04

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) anerkender Kommissionens bestræbelser på at foreslå nye egne indtægter og sikre et solidt og bæredygtigt EU-budget. EU-budgettet udgør en af de vigtigste søjler for økonomisk integration og social samhørighed i EU og for dets globale konkurrenceevne på lang sigt.

1.2. EØSU støtter forslaget i midtvejsrevision af den flerårige finansielle ramme (FFR) for 2021-2027 om gradvist at øge andelen af EU's egne indtægter i forhold til medlemsstaternes BNI-baserede indtægter. EU's budgetbehov, der er påvirket af den økonomiske afmatning som følge af covid-19, NextGenerationEU og genopretnings- og resiliensfaciliteten, støtten til Ukraines genopretning, politikkerne for strategisk autonomi samt en retfærdig gennemførelse af den grønne og den digitale omstilling, vil kræve, at medlemsstaternes bidrag til EU's eksisterende egne indtægter øges.

1.3. EØSU støtter også i store træk Kommissionens justerede pakke for næste generation af egne indtægter ud fra en forståelse af, at den er af midlertidig karakter og kun må bruges til tilbagebetaling af de bevillinger, der gik til at finansiere NextGenerationEU.

1.4. EØSU opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at vedtage en justeret pakke for næste generation af egne indtægter inden det kommende valg til Europa-Parlamentet i 2024 og inden udløbet af den nuværende politiske mandatperiode.

1.5. EØSU mener imidlertid ikke, at spørgsmålet om EU's egne indtægter og budgetkapacitet har fået den opmærksomhed, der er nødvendig for at behandle alle aspekterne i den forbindelse. En indgående, men tidsbegrænset debat med deltagelse af arbejdsmarkedets parter og civilsamsfundsorganisationer bør finde sted hurtigst muligt og i overensstemmelse med EU-institutionernes næste mandatperiode. Det haster meget med denne debat, som også bør have

fokus på EU's finanspolitiske kapacitet til at finansiere sin egen dagsorden, som er ambitiøs, men nødvendig at gennemføre. I den sammenhæng udgør de forslag om egne indtægter, som Europa-Parlamentet fremsatte den 10. maj 2023 ⁽¹⁾, og som EØSU i vid udstrækning støtter, et vigtigt bidrag til debatten.

1.6. EØSU understreger, at udgifterne fra EU-budgettet i forbindelse med tilbagebetaling af lånene optaget under NextGenerationEU ikke må reducere finansieringen af andre EU-programmer eller -investeringer under den nuværende og næste FFR. Dette er fortsat afgørende for EU's økonomiske integration og sociale samhørighed samt for EU's globale konkurrenceevne og genopretningen efter pandemien på mellemlang sigt.

1.7. EØSU anerkender det presserende behov for at foretage justeringer af de allerede foreslåede nye egne indtægter og fremlægge nye supplerende egne indtægter. Samtidig gentager EØSU behovet for en strukturel modernisering af ordningen for egne indtægter, som bør understøtte målene for digital, miljømæssig og bæredygtig økonomisk vækst.

1.8. EØSU mener, at indtægterne fra emissionshandelssystemet (ETS) bør understøtte medlemsstaternes bestræbelser på at indføre foranstaltninger til dekarbonisering af virksomheder, der opererer i de sektorer, hvor indtægterne hentes. Derfor bør den andel af ETS-indtægterne, der skal gå til EU-budgettet, granskes nøje og vedtages ved konsensus mellem Kommissionen og medlemsstaterne.

1.9. EØSU mener, at europæiske virksomheders produktivitet og konkurrenceevne bør være blandt prioriteterne. Samtidig erkender EØSU, at den potentielle indvirkning af disse nye egne indtægter på virksomhedernes konkurrenceevne, herunder en eventuel revision af de nationale selskabsskattepolitikker, bør vurderes korrekt, og at den administrative byrde for offentlige myndigheder og virksomheder bør holdes på et minimum. Ressourcerne bør anvendes strategisk til at styrke EU's konkurrenceevne og bæredygtighed og fremme innovation, social og skattemæssig retfærdighed samt EU's miljømål.

1.10. EØSU påpeger, at egne indtægter baseret på statistisk opgjorte virksomhedsoverskud kan indebære en administrativ byrde for de nationale statistiske kontorer og virksomheder, som det er tilfældet med alle nye egne indtægter. Selv om denne ekstra byrde anses for marginal i forhold til alternativerne, understreger EØSU, at administrative byrder — navnlig for virksomheder — bør undgås eller minimeres.

1.11. EØSU finder det nødvendigt at anvende kvantitative analyser til at vurdere, hvordan de foreslåede foranstaltninger vil udmønte sig i praksis. Omfanget af de forventede indtægter fra hver af de nye egne indtægter og de foreslåede tekniske tilpasninger skal underbygges af omfattende prognoser, ligesom der bør sikres gennemsigthed, så medlemsstaterne kan acceptere dem. Kommissionen bør derfor udarbejde landespecifikke og om nødvendigt regionsspecifikke evalueringer for at fastslå de forventede bidrag fra medlemsstaternes budgetter.

1.12. EØSU er enig med Kommissionen i at prioritere gennemførelsen af OECD/G20's søjle 1 i forhold til andre foranstaltninger i den digitale sektor. EØSU mener, at det er vigtigt at fremskynde ratificeringen af konventionen. I den forbindelse vil EØSU gerne understrege, at Kommissionen straks bør følge op på gennemførelsen af OECD's søjle 1 med det tekniske arbejde for at støtte et EU-direktiv om egne indtægter baseret på søjle 1.

1.13. EØSU anerkender, at de midlertidige egne indtægter baseret på statistisk opgjorte virksomhedsoverskud generelt kan bidrage til finansieringen af NextGenerationEU-programmet, indtil BEFIT-mekanismen gennemføres. Samtidig efterlyser EØSU en grundig vurdering af effektiviteten af de egne indtægter, der allerede er indført, og påpeger behovet for at sikre overholdelse af de allerede fastsatte regler samt færdiggøre og gennemføre de reformer, der er sat i gang.

2. Generelle bemærkninger

2.1. I december 2021 foreslog Kommissionen tre nye egne indtægter til finansiering af EU-budgettet: et bidrag fra ETS, et bidrag fra CO₂-grænsetilpasningsmekanismen (CBAM) og egne indtægter baseret på en andel af de multinationale selskabers restoverskud i henhold til OECD/G20-aftalen (søjle 1).

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets beslutning om *Egne indtægter: en ny start for EU's finanser, en ny start for Europa*.

2.2. EØSU støtter fuldt ud forslaget i midtvejsrevisionen af FFR 2021-2027 om gradvist at øge andelen af EU's egne indtægter i forhold til medlemsstaternes BNI-baserede indtægter^(?). Efter vedtagelsen af FFR er der opstået nye behov for EU-finansiering på grund af den økonomiske afmatning som følge af covid-19, NextGenerationEU og genopretnings- og resiliensfaciliteten, støtten til Ukraines genopbygning og finansieringen af investeringer, der skal sikre EU's strategiske autonomi på forskellige områder, navnlig i den grønne industri.

2.3. Kommissionens forslag anses for presserende i lyset af de højere rentesatser knyttet til tilbagebetalingen af EU's lån til finansiering af genopretnings- og resiliensfaciliteten. EØSU er enig i forslagens anvendelsesområde og bakker op om at vedtage forslaget hurtigt inden det kommende valg til Europa-Parlamentet. I overensstemmelse med Europa-Parlamentets beslutning understreger EØSU imidlertid behovet for i fremtiden at sikre flere indtægter til EU-budgettet. Udvalget mener, at man bør tage dette næste skridt efter en hårdt tiltrængt indgående debat om EU's finanspolitiske kapacitet til at sikre bæredygtig finansiering af EU's fælles mål. Det organiserede civilsamfund bør spille en central rolle i denne debat.

2.4. EØSU anerkender Kommissionens bestræbelser på — i overensstemmelse med artikel 322, stk. 2, i TEUF og artikel 9, stk. 3, i Rådets afgørelse (EU, Euratom) 2020/2053^(?) — at foreslå nye egne indtægter og garantere et solidt og bæredygtigt EU-budget. EU-budgettet udgør en af de vigtigste søjler for økonomisk integration og social samhørighed i EU og for dets globale konkurrenceevne på lang sigt.

2.5. EØSU anerkender behovet for en stabil ramme, der sikrer en fleksibel europæisk budgetmæssig reaktion på uventede chok, der kan opstå i fremtiden. I denne ramme skal der tages hensyn til behovet for at tilbagebetale kapitalen og renterne af NextGenerationEU-finansieringen, hvilket blev aftalt af medlemsstaterne under covid-19-pandemien.

2.6. EØSU understreger, at udgifterne fra EU-budgettet i forbindelse med tilbagebetaling af lånene optaget under NextGenerationEU ikke må reducere finansieringen af andre EU-programmer eller -investeringer under den nuværende og næste flerårige finansielle ramme. Dette er fortsat afgørende for EU's økonomiske integration og sociale samhørighed samt for EU's globale konkurrenceevne i forbindelse med genopretningen efter pandemien på mellemlang sigt.

2.7. Som understreget i de to tidligere udtalelser om *Forslag til afgørelsen om egne indtægter*⁽⁴⁾ og om *Andet sæt af nye egne indtægter*^(?) erkender EØSU, at det er nødvendigt og presserende at foretage justeringer af de allerede foreslåede egne indtægter samt fremlægge nye egne indtægter. Dette er nødvendigt for at undgå en stigning i bidraget til de BNI-baserede indtægter på grund af utilstrækkelige bidrag fra pakken af egne indtægter, der blev fremlagt i december 2021.

2.8. EØSU bifalder i princippet Kommissionens analyse og forslag, som blev offentliggjort i juni 2023, om en ny pakke vedrørende egne indtægter, der omfatter revisionen af det oprindelige forslag fra december 2021 om at generere tre nye indtægtskilder for EU, herunder nye midlertidige egne indtægter baseret på statistisk opgjorte virksomhedsoverskud.

(?) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Et moderne budget for en Union, der beskytter, styrker og forsvare. Den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 (COM(2018) 321 final), om forslag til Rådets forordning om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (COM(2018) 322 final/2 — 2018/0166 (APP)), om forslag til Rådets afgørelse om ordningen for Den Europæiske Unions egne indtægter (COM(2018) 325 final — 2018/0135 (CNS)), om forslag til Rådets forordning om metoderne og proceduren for overdragelse af de egne indtægter baseret på det fælles konsoliderede selskabsskattegrundlag, på Den Europæiske Unions emissionshandelssystem og på plastemballageaffald, der ikke er genanvendt, og om foranstaltningerne for at opfylde likviditetskrav (COM(2018) 326 final — 2018/0131 (NLE)), om forslag til Rådets forordning om fastsættelse af gennemførelsesforanstaltninger til ordningen for Den Europæiske Unions egne indtægter (COM(2018) 327 final — 2018/0132 (APP)) og om forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EØF, Euratom) nr. 1553/89 om den endelige ordning for ensartet opkrævning af egne indtægter hidrørende fra merværdiafgiften (COM(2018) 328 final — 2018/0133 (NLE)), (EUT C 440 af 6.12.2018, s. 106).

(?) Rådets afgørelse (EU, Euratom) 2020/2053 af 14. december 2020 om ordningen for Den Europæiske Unions egne indtægter og om ophævelse af afgørelse 2014/335/EU, Euratom (EUT L 424 af 15.12.2020, s. 1).

(4) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget. Næste generation af egne indtægter til EU-budgettet (COM(2021) 566 final), om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU, Euratom) 2020/2093 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (COM(2021) 569 final — 2021/0429 (APP)) og om forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse (EU, Euratom) 2020/2053 om ordningen for Den Europæiske Unions egne indtægter (COM(2021) 570 final — 2021/0430 (CNS)) (EUT C 323 af 26.8.2022, s. 48).

(?) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om andet sæt af nye egne indtægter (sonderende udtalelse) (EUT C 293 af 18.8.2023, s. 13).

Samtidig gentager EØSU behovet for en strukturel modernisering af ordningen for egne indtægter, som bør understøtte medlemsstaternes bestræbelser på at nå målene for digital, miljømæssig og bæredygtig økonomisk vækst.

2.9. I maj 2023 fremlagde Europa-Parlamentet en række nye indtægtskilder for EU-budgettet, herunder selskabsskatte-baserede egne indtægter, en afgift på finansielle transaktioner, en retfærdig grænsemekanisme, en afgift på kryptoaktiver, grønne egne indtægter og nationale bidrag baseret på statistikker.

2.10. I sin tidligere udtalelse om andet sæt af nye egne indtægter hilste EØSU en række af Europa-Parlamentets forslag velkommen og fremsatte sine egne anbefalinger om eventuelle nye egne indtægter. Ved samme lejlighed gentog EØSU, at ethvert forslag om egne indtægter bør ledsages af en konsekvensanalyse af deres effektivitet og indvirkning på virksomheder og husholdninger. EU bør derfor prioritere at undersøge yderligere muligheder for fremtidige indtægter til EU-budgettet, som minimerer skattebyrden for europæiske virksomheder og borgere.

2.11. Selv om Kommissionen har foretaget en analyse af mulige nye indtægtskilder for EU-budgettet, bemærker EØSU desværre, at adskillige af de muligheder, som Europa-Parlamentet og EØSU har foreslået, i sidste ende ikke blev anset for at være tilstrækkeligt egnede og robuste til at blive medtaget i Kommissionens forslag. Når det er sagt, anses egne indtægter baseret på statistisk opgjorte virksomhedsoverskud for at være en effektiv midlertidig løsning med en »høj potentiel merværdi«⁽⁶⁾.

2.12. EØSU fastholder endnu en gang, at Kommissionen i forbindelse med enhver beslutning om spørgsmål vedrørende EU-budgettet skal søge at indlede en bred samfundsdebat og indsamle synspunkter fra borgere, ikkestatslige organisationer og civilsamfundsorganisationer, virksomheder, forvaltninger og alle berørte parter. Dette princip bør altid være retningsgivende for EU's medlovgivere, så de foreslår foranstaltninger, der ikke bringer budgetterne for andre EU-programmer i fare, og som er i overensstemmelse med principperne om proportionalitet og social retfærdighed.

2.13. EØSU opfordrer Kommissionen til at foretage yderligere vurderinger og evalueringer af de foreslåede foranstaltninger, der er udpeget som potentielle egne indtægter, og udtrykker tvivl om den langsigtede effektivitet og bæredygtighed af de indtægter, der foreslås til tilbagebetaling af de midler, der er tilvejebragt til finansiering af genopretningsinstrumentet NextGenerationEU.

2.14. I den forbindelse finder EØSU de kriterier, som Kommissionen har fastlagt i sin vurdering, f.eks. indtægtpotentiale, enkelhed og hurtig mobilisering af indtægter, relativt begrænsede. Evalueringen af de otte potentielle egne indtægter var baseret på tre principper udledt af den begrænsede eksisterende litteratur om EU's indtægter. Som følge heraf er pointvurderingen i vid udstrækning kvalitativ⁽⁷⁾ og skaber yderligere tvetydighed med hensyn til ressourcernes effektivitet og bæredygtighed på lang sigt.

2.15. For at overvinde dette finder EØSU det nødvendigt at anvende kvantitative analyser af foranstaltningerne. Omfanget af de forventede indtægter fra hver af de nye egne indtægter og de foreslåede tekniske tilpasninger skal underbygges af omfattende prognoser og bør sikre gennemsigtighed, så medlemsstaterne kan acceptere dem. Kommissionen bør derfor udarbejde landespecifikke og om nødvendigt regionsspecifikke evalueringer for at fastslå det forventede pres på medlemsstaternes budgetter. Prognoserne bør også omfatte fremtidige scenarier — herunder økonomiske chok eller nye kilder til finansiel ustabilitet — som vil medføre yderligere begrænsninger for medlemsstaternes budgetter.

2.16. EØSU udtrykker også bekymring over tidsplanen for fremlæggelse af forslaget om nye egne indtægter. I betragtning af de prioriteter, som det spanske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union har fremlagt, og det kommende valg til Europa-Parlamentet i juni 2024 opfordrer EØSU de berørte parter til at vedtage en justeret pakke om egne indtægter inden udløbet af den nuværende politiske mandatperiode.

2.17. EØSU opfordrer Kommissionen til fortsat at kortlægge nye kilder til finansiering af tilbagebetalingen af NextGenerationEU og til finansiering af EU-budgettet. Som tidligere nævnt er det vigtigt at indlede debatten med at inddrage de relevante aktører, når man undersøger yderligere muligheder og ser på disses potentielle virkninger på mellemlang og lang sigt. EØSU finder det afgørende, at man via formelle høringer inddrager arbejdsmarkedets parter og det organiserede civilsamfund ved fastsættelsen af egne indtægter til finansiering af tilbagebetalingen af genopretnings- og resiliensfaciliteten og ved revisionen af den bredere ordning for egne indtægter. Dette vil gøre det lettere at opnå social konsensus om EU-budgettet på tværs af EU. Udvalget opfordrer Kommissionen til at følge denne tilgang.

⁽⁶⁾ Udkast til betænkning om egne indtægter: en ny start for EU's finanser, en ny start for Europa.

⁽⁷⁾ Ændret forslag til RÅDETS AFGØRELSE om ændring af afgørelse (EU, Euratom) 2020/2053 om ordningen for Den Europæiske Unions egne indtægter (COM(2023) 331 final).

3. Særlige bemærkninger

3.1. EØSU er enig med Kommissionen i at prioritere gennemførelsen af OECD/G20's søjle 1 i forhold til andre foranstaltninger i den digitale sektor. Da udfordringerne i forbindelse med beskatning i den digitale sektor allerede behandles i OECD's søjle 1, og da det tekniske arbejde med henblik på dens gennemførelse stadig er i gang, mener EØSU, at det er vigtigt at fremskynde ratificeringen af konventionen. I den forbindelse vil EØSU gerne understrege, at Kommissionen straks bør følge op på gennemførelsen af OECD's søjle 1 med det tekniske arbejde for at støtte et EU-direktiv om egne indtægter baseret på søjle 1.

3.2. EØSU anerkender, at den seneste udvikling på CO₂-markederne har øget indtægtpotentialet i emissions-handelssystemet. Selv om markedspriserne forventes at blive støt liggende over prisniveauet på 55 EUR i de kommende år — som nævnt af Kommissionen ⁽⁸⁾ — mener EØSU, at ETS-indtægterne også bør understøtte medlemsstaternes bestræbelser på at indføre foranstaltninger til dekarbonisering af virksomheder, der opererer i de sektorer, hvor indtægterne hentes. Derfor bør den andel af ETS-indtægterne, der skal gå til EU-budgettet, granskes nøje og vedtages ved konsensus mellem Kommissionen og medlemsstaterne. EØSU er bekymret over justeringen af egne indtægter baseret på emissionshandelssystemet og den foreslåede forhøjelse af bidragsatsen til 30 % af alle indtægter fra EU's emissionshandel, hvilket er en stigning i forhold til de oprindeligt foreslåede 25 %. Dette indebærer en risiko for at bremse dekarboniseringsprocesserne og grønne investeringer på nationalt plan generelt.

3.3. Det kræver en betydelig indsats fra medlemsstaternes side at opnå klimaneutralitet, samtidig med at der tages hensyn til de forskellige landespecifikke behov, værktøjer og foranstaltninger, som skal træffes. Det er derfor nødvendigt at styrke landenes kapacitet og indsats for at nå de klimarelaterede mål uden at undergrave deres tilsagn om at tilbagebetale NextGenerationEU-lånene.

3.4. EØSU bifalder, at de foreslåede statistiske egne indtægter er af midlertidig karakter. Samtidig erkender EØSU, at den potentielle indvirkning af disse nye egne indtægter på virksomhedernes konkurrenceevne, herunder en eventuel revision af de nationale selskabsskattepolitikker, bør vurderes korrekt, og at den administrative byrde for offentlige myndigheder og virksomheder bør holdes på et minimum.

3.5. EØSU noterer sig Kommissionens udtalelse om, at manglen på tilstrækkelig skatteharmonisering i EU retfærdiggør egne indtægter baseret på statistisk opgjorte virksomhedsoverskud. Dette gør det muligt for store multinationale selskaber at drage fordel af overskudsflytning, skatteplanlægning og uoverensstemmelser i de nationale skattesystemer. Der bør dog gives et klarere billede af problemet i sammenhæng med Kommissionens forslag og en grundig vurdering af de potentielle indtægter. EØSU mener derfor, at forslaget om denne nye indtægtskilde bør underbygges af en omfattende konsekvensanalyse.

3.6. EØSU understreger, at der er behov for en klarere definition af multinationale selskaber, der opererer i den finansielle og ikkefinansielle sektor. Der er brug for mere gennemsigtige oplysninger i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene ⁽⁹⁾ for at kunne identificere de harmoniserede statistikker over virksomhedsindkomster eller virksomhedsoverskud og disses sammensætning. Med beregninger baseret på data ekstrapoleret fra Eurostats NFSA-database bør Kommissionen levere lettilgængelige oplysninger til overvågning af hver medlemsstats bidrag til EU-budgettet gennem de midlertidige egne indtægter baseret på statistisk opgjorte virksomhedsoverskud.

3.7. EØSU anerkender, at de midlertidige egne indtægter baseret på statistisk opgjorte virksomhedsoverskud generelt kan bidrage til finansieringen af NextGenerationEU-programmet, indtil BEFIT-mekanismen gennemføres.

Bruxelles, den 25. oktober 2023.

Oliver RÖPKE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁸⁾ Ændret forslag til RÅDETS AFGØRELSE om ændring af afgørelse (EU, Euratom) 2020/2053 om ordningen for Den Europæiske Unions egne indtægter (COM(2023) 331 final).

⁽⁹⁾ Ændret forslag til RÅDETS AFGØRELSE om ændring af afgørelse (EU, Euratom) 2020/2053 om ordningen for Den Europæiske Unions egne indtægter (COM(2023) 331 final).